

رویداد مخصوص بانوان در زمینه گیمینگ و توسعه بازی

DIREC
Digital games Research Center

دانش هدایتگر
تفاوتهاست

شناسنامه گزارش

عنوان: رویداد مخصوص بانوان در زمینه گیمینگ و توسعه بازی

پدیدآورنده: بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، معاونت پژوهش

تهیه و تنظیم: مریم اکبری

تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۴

نشانی: میدان هفت تیر، خیابان مفتح شمالی، کوچه گلزار غربی، نبش زیرک زاده، شماره ۳۲،

کدپستی: ۱۵۷۵۷۴۵۳۱۱

تماس: ۰۲۱۸۸۳۱۰۳۷۰

وبسایت: www.ircg.ir

اینستاگرام: iranvideogame

صنعت بازی‌های رایانه‌ای در دهه‌های اخیر به یکی از بزرگ‌ترین و پویاترین عرصه‌های فرهنگی و اقتصادی جهان تبدیل شده است. در این میان، نقش و حضور بانوان به‌عنوان گیمر، توسعه‌دهنده، طراح و حتی کارآفرین، روزبه‌روز پررنگ‌تر می‌شود. تجربه‌های بین‌المللی نشان می‌دهد که توانمندسازی زنان در این حوزه نه تنها به ایجاد فرصت‌های شغلی و ارتقای سطح مهارت‌ها منجر می‌شود، بلکه زمینه‌ساز شکل‌گیری جوامع خلاق و متنوع در صنعت گیم نیز هست.

با وجود این روند جهانی، جای خالی رویدادهای اختصاصی برای بانوان در ایران همچنان احساس می‌شود. حضور زنان ایرانی در عرصه گیمینگ، هرچند محدود، نشان‌دهنده پتانسیل و انگیزه بالای آنان است؛ پتانسیلی که اگر در بستری هدفمند و حمایتی قرار گیرد، می‌تواند به تحولی چشمگیر در فضای داخلی منجر شود.

این گزارش با هدف بررسی تجربه‌های موفق جهانی و منطقه‌ای در برگزاری رویدادهای بانوان در حوزه گیم و توسعه بازی، و همچنین تحلیل وضعیت موجود در ایران تهیه شده است. امید است این مستند بتواند نقطه آغاز گفت‌وگویی سازنده برای طراحی و اجرای برنامه‌های تخصصی باشد؛ برنامه‌هایی که ضمن پاسخ به نیازهای بانوان فعال در این حوزه، به غنای صنعت بازی کشور نیز کمک نمایند.

نمونه‌های بین‌المللی موفق

- دویی: Girl Gamer Esports Festival
- Women in Games-UK & Global
- عمان و عربستان: Arab Women in Tech & Gaming Panels

این نمونه‌ها نشان می‌دهد که توجه جهانی به بانوان در صنعت گیم رو به رشد است، و فرصت ایجاد یک رویداد مشابه در ایران و خاورمیانه وجود دارد. در ادامه به طور کامل به این موضوع می‌پردازیم:

خاورمیانه

۱. عربستان سعودی GCON

سازمانی پیشرو در حمایت از بانوان در صنعت بازی است که از سال ۲۰۱۲ برگزار می‌شود. این پلتفرم شامل همایش‌های اختصاصی بانوان در گیمینگ، مسابقات Game Jam، esports، و توسعه توانمندی‌های خلاقانه بانوان در صنعت بازی است. تا امروز:

- برگزاری بیش از ۳۰ رویداد از سال ۲۰۱۲ تاکنون
- بیش از ۴۰,۰۰۰ شرکت‌کننده،
- ده‌ها رویداد، مسابقه و game jam.
- حمایت از برندهای معتبر مانند PlayStation، Nintendo و Microsoft

۲. دبی، امارات GIRL GAMER Esports Festival

- فستیوالی تخصصی برای بانوان در حوزه ی esports. با شرکت تیم هایی از سراسر جهان.
- نسخه ی جهانی این رویداد چندین بار در کشورهای گوناگون برگزار شده و در سال ۲۰۱۹ در دبی برگزار شد.

۳. منطقه (MENA) Miss Esports League

- اولین لیگ گیم برای بانوان در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا.
- از ۹ تا ۲۴ ژوئن ۲۰۲۱ برگزار شده و با تمرکز بر بازی Valorant، سه مرحله مقدماتی و مشخص شدن ۱۶ برتر منطقه شروع شد.

٤.١ امارات Sony Inzone Women's LoL Match

- یک مسابقه بانوانه از بازی League of Legends در روز جهانی بانوان (۸ مارس ۲۰۲۴)، به میزبانی True Gamers و همکاری Sony Inzone.
- جایزه‌ی ۵,۴۰۰ درهم برای تیم‌های برتر در نظر گرفته شد.

۵. راس الخیمه، امارات Emirates Women's Esports Championship

- بخشی از AppGallery Gamer Cup–RAK Esports Carnival در ژوئن ۲۰۲۵؛ با تمرکز ویژه بر توانمندسازی بانوان در عرصه‌ی esports. حضور بازیکنان زن از کشورهای مختلفی همچون بنگلادش و فیلیپین برجسته بود.

۶. Global Esports Games 2024: Women Event – Middle East Qualifier

- مرحله انتخابی آنلاین ویژه بانوان در مسابقات Global Esports Games.
- این دوره بین ۲۳ تا ۳۱ اوت ۲۰۲۴ برگزار شد و تیم‌های زن از کشورهای منطقه جهت حضور در رقابت‌های جهانی با هم رقابت کردند.

۷. ریاض، عربستان Global Esports Games-GEG

- رویداد چندعنوانه‌ی رسمی با دسته‌بندی Open و Women، که در دسامبر ۲۰۲۳ در ریاض برگزار شد.
- در بخش Women، تیم‌های زن از کشورهای مختلف آسیایی رقابت کردند.

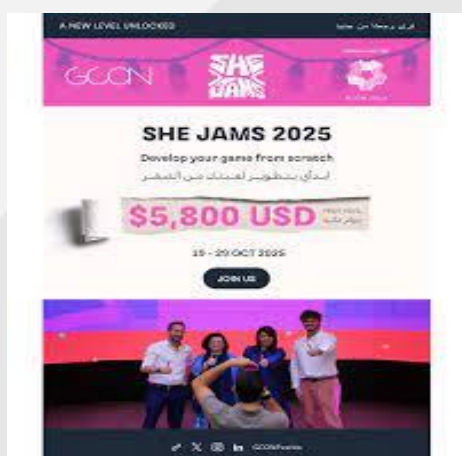
رویداد	مکان	سال‌های برگزار شده	محوریت بانوان
GCON	عربستان	از ۲۰۱۲ تاکنون	کاملاً ویژه بانوان
GIRLGAMER Esports Festival	دبی، امارات	۲۰۱۹ در دبی و دیگر کشورها	کاملاً ویژه بانوان
Miss Esports League	MENA	ژوئن ۲۰۲۱	ویژه بانوان Valorant
Sony Inzone Women's LoL Match	امارات	مارس ۲۰۲۴	مسابقه بانوانه LoL
Emirates Women's Esports Championship	راس‌الخیمه	ژوئن ۲۰۲۵	ویژه بانوان اماراتی
Global Esports Games 2024 Qualifier (Women)	آنلاین (MENA)	اوت ۲۰۲۴	انتخابی بانوان
Global Esports Games (Women category)	ریاض، عربستان	دسامبر ۲۰۲۳	بخش بانوان مسابقات جهانی

بین المللی

۱. جهانی She Jams

یک Game Jam جهانی ویژه بانوان است؛ از سال ۲۰۲۳ برگزار می‌شود. شرکت کنندگان از:

- ۶۳ کشور در ۶ قاره،
 - بیش از ۸۰۰ شرکت کننده،
 - جوایز نقدی و تخصصی،
- در کنار کارگاه‌های آموزشی حمایتی مشارکت دارند.

۲. اروپا و جهانی Womenize

این مجموعه رویدادها ویژه بانوان، افراد غیرباینری و گروه‌های حاشیه‌ای در صنعت بازی و فناوری است. شامل:

- کنفرانس‌های با سخنرانی، پنل و کارگاه‌های آموزشی،
- فضاهای شبکه‌سازی و رشد حرفه‌ای،
- با مأموریت ارتقاء تنوع و برابری در صنعت.

۳. Mobile Legends: Bang Bang Women's Invitational 2025

یک تورنمنت حرفه‌ای ویژه بانوان در رقابت‌های MLBB (Mobile Legends: Bang Bang) که بخشی

از جام جهانی Esports ۲۰۲۵ است:

- حضور ۱۶ تیم،
- مراحل گروهی و حذفی مشابه رقابت‌های مردان،
- تیم قهرمان فعلی: NAVI Philippines

سایر رویدادهای مرتبط با بانوان در حوزه گیمینگ (هرچند نه همیشه موبایلی)

- GDC ۲۰۲۵ – همکاری با Xsolla و WIGI - Women in Games International

دو رویداد تخصصی:

- Executive Leadership Summit در ۱۷ مارس،

- Networking Breakfast Panel در ۲۰ مارس؛

با محوریت پیشرفت حرفه‌ای و ایجاد شبکه برای بانوان در صنعت بازی‌سازی.

- SBC Summit Malta ۲۰۲۵

تمرکز بر iGaming، فضای ویژه‌ای برای بانوان با پنل‌های قدرتمند و گروه‌های فعال در صنعت

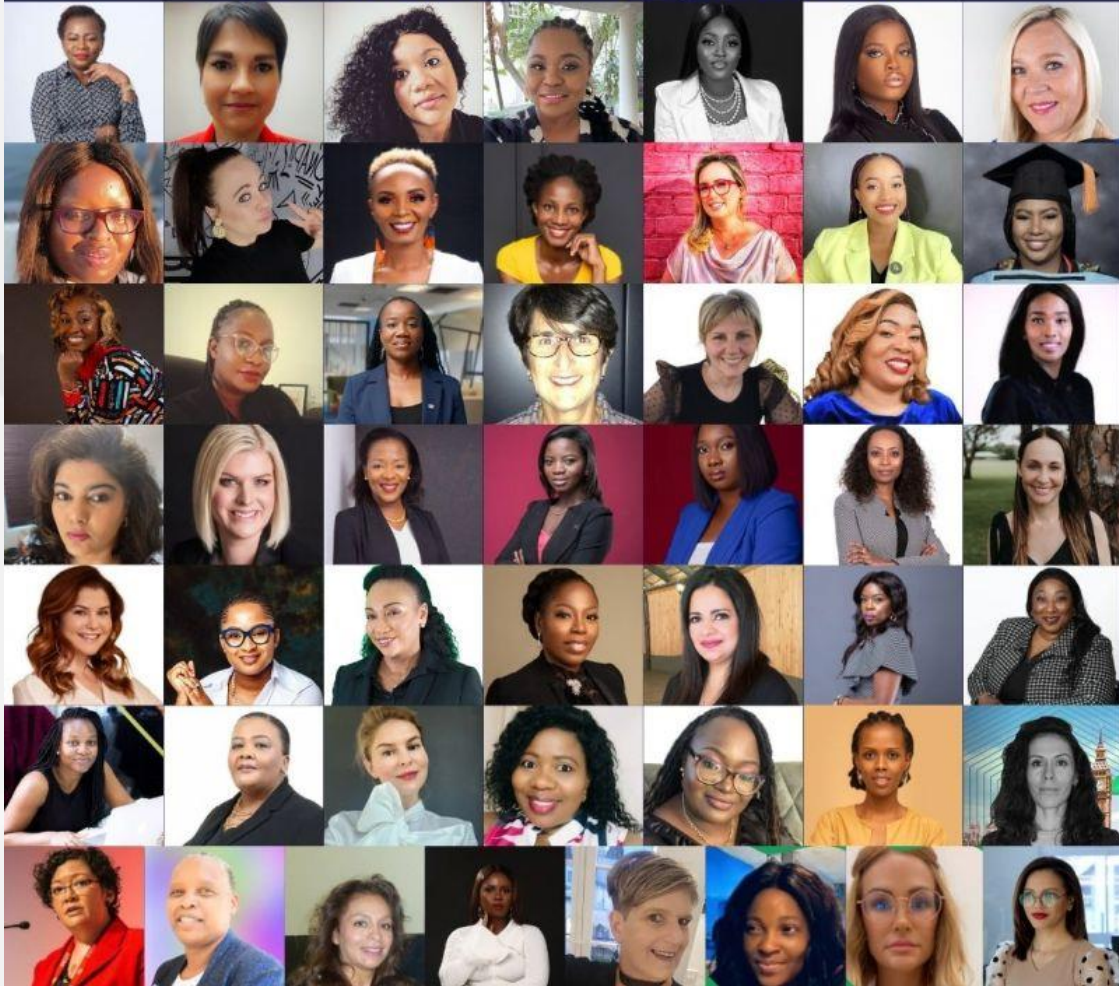
فراهم کرده است.

- WiG Africa & رویدادهای Women in Gaming در قاره آفریقا

در سال ۲۰۲۵:

- WiG West Africa – لاگوس، ۲۵ فوریه،
 - WiG Africa Conference – کیپ‌تاون، ۱۰ مارس،
 - WiG Women’s Day – ژوهانسبورگ، ۸ آگوست.
- همه با محوریت توانمندسازی بانوان در صنعت گیم.

Top 50 Most Influential Women in Gaming, Africa

• Girls Make Games

رویدادهای آموزشی و کارگاههای تابستانی اجرا شده در آمریکا، کانادا، استرالیا و برخی رویدادهای مستقل در لندن. هدف: توانمندسازی دختران جوان برای ورود به صنعت گیم.

• Afrogameuses

جامعه‌ای در پاریس با هدف افزایش دیده‌شدن و مشارکت بانوان سیاه‌پوست در فضای بازی و استریم‌نگ.

رخداد موبایلی عمومی و قابل ارجاع در صنعت گیمینگ (غیراختصاصی بانوان)

• ۲۰۲۵ Gamesforum Barcelona

رویدادی تخصصی برای توسعه‌دهندگان بازی موبایلی با تمرکز بر موضوعاتی مثل:
○ کسب کاربر،

- درآمدزایی از تبلیغات و محصولات، البته بدون تمرکز ویژه روی بانوان.

● ۲۰۲۵ Summer Game Fest

جشن جهانی صنعت بازی با اعلام نسخه‌های جدید، نمایش بازی‌های AAA و مستقل، و منابع پخش آنلاین رایگان؛ مجدداً بدون تمرکز خاص بر زن‌ها.

● GEM Awards – سویا، اسپانیا (۲۵-۲۶ آوریل ۲۰۲۵)

مراسمی برای تجلیل از بهترین بازی‌های سال، شامل سخنرانی، فضا سازی، اجراهای هنری؛ مناسب برای علاقه‌مندان گیمی که به دنبال فرهنگ و جشن صنعت هستند.

● ۲۰۲۵ Taipei Game Show

یکی از بزرگ‌ترین نمایشگاه‌های بازی در آسیاست، با حضور بیش از ۳۴۶ شرکت‌کننده و بیش از ۳۷۰,۰۰۰ بازدیدکننده. تمرکز عمومی بر بازی‌های موبایل و کنسول، اما رویدادی عمومی بدون تأکید ویژه بر بانوان.

جمع‌بندی نهایی

نوع رویداد	تمرکز ویژه روی بانوان	مختص بازی موبایل	منطقه
GCON	در عربستان سعودی	جامع گیمینگ	عربستان
She Jams	جهانی	توسعه بازی	جهانی

جهانی	فناوری و گیم	اروپا/جهانی	Womenize!
جهانی	موبایلی	جهانی	MLBB Women's Invitational
جهانی	حرفه‌ای	جهانی	GDC x WIGI
آفریقا	گیمینگ عمومی	آفریقا	WiG Africa و رویدادهای مشابه
جهانی	توسعه بازی	آمریکایی/بین‌المللی	Girls Make Games
اروپا	گسترده	فرانسه/بین‌المللی	Afrogameuses
اروپا	موبایلی	عمومی	Gamesforum Barcelona
جهانی/آسیا/اروپا	عمومی	عمومی	Summer Game Fest / GEM / TGS

رویدادهای گیم بانوان در ایران

در حال حاضر، رویداد تخصصی در حوزهی گیم موبایل ویژهی بانوان در ایران برگزار نشده است. اما چند نکته قابل تأمل وجود دارد:

۱. حضور «بانوان در رویدادهای عمومی» (بدون تمرکز ویژه)

رویدادهای همچون TGC ۲۰۱۸ (نمایشگاه و کنفرانس تخصصی گیم ایران) نشان‌دهندهی حضور فعال بانوان در بخش‌های طراحی، برنامه‌نویسی و بازاریابی بودند. این حضور نه صرفاً به‌عنوان تماشاگر، بلکه به‌عنوان بازی‌ساز و متخصص بوده است.

حضور بانوان در کارگاه‌ها و سخنرانی‌های تخصصی این رویداد بسیار مثبت و قابل توجه بود

۲. لیگ‌ها و جشنواره‌های گیم – عمومی و بدون تفکیک جنسیتی

مسابقات گسترده‌ای مانند جشنواره زمستانی ICG (ایران سایبر گیمز) در دی‌ماه ۱۴۰۲ برگزار شد که شامل بخش موبایل، کنسول و PC بود، اما تمرکز خاص بر مشارکت بانوان نداشت.

در این جشنواره‌ی سه‌پلتفرمی، بازی‌هایی مثل Call of Duty: Mobile نیز جایگاهی داشتند، اما صحبت درباره‌ی اختصاص آن به بانوان مطرح نشده بود.

۳. هنوز فرصت‌هایی برای پیشرفت وجود دارد

– مشارکت کم در تیم‌های بازی‌سازی

در سال ۱۳۹۵، از مجموع ۱۱۲ عضو کلیدی در ۴۴ تیم و استودیوی بازی‌سازی ایرانی، تنها ۹ نفر زن بودند (حدود ۸٪).

این آمار نشان می‌دهد تلاش بیشتری برای توسعه‌ی حضور بانوان در صنعت لازم است.

– فضاهای اجتماعی و فرهنگی

بانوان گیم‌ر در ایران با شکاف فرهنگی مواجه هستند؛ بسیاری از گیم‌نت‌ها فضای مردانه‌ای دارند و برخی مجبور به ورود به فضاهایی تک‌جنسیتی هستند.

این رویکرد به جای حل مشکل، باعث تفکیک بیشتر جنسیتی شده است.

مورد	وضعیت در ایران
رویداد موبایلی ویژه بانوان	وجود ندارد
مشارکت بانوان در رویدادهای عمومی	حضور هست (مثلاً TGC ۲۰۱۸)
تعداد بانوان در تیم‌های بازی‌سازی	حدود ۸٪ در سال‌های گذشته
فضای گیم‌نت‌ها	غالباً مردانه با چالش حضور بانوان

پیشنهادهایی برای افزایش نقش بانوان در گیمینگ ایران

- ایجاد Game Jam یا تورنمنت‌های موبایل مختص بانوان، مشابه رویدادهای جهانی مانند She Jams.
- رویدادهای تخصصی شبکه‌سازی و آموزش برای توسعه‌دهنده‌های زن
- شبکه‌سازی

رویدادهای مرتبط با کارآفرینی دیجیتال و فناوری برای بانوان در خاورمیانه

۱. UNWTO Women in Tech Startup Competition – Middle East

رویدادی منطقه‌ای که توسط سازمان جهانی گردشگری (UNWTO) برگزار می‌شود. هدف آن توانمندسازی بانوان در حوزه فناوری، از جمله پلتفرم‌های بازی و گیمینگ، است. این رقابت در دو دوره برگزار شده است:

- نسخه اول (۲۰۲۳)

تمرکز بر فناوری‌های مرتبط با گردشگری، شامل دسته‌ی «رویداد و جامعه» که شامل پلتفرم‌های بازی، e-sports، اپ‌های اجتماعی و آموزش است

- نسخه دوم (۲۰۲۴)

تحت عنوان **"Her Vision, Our Future"** و با موضوع توسعه پایدار در گردشگری. شرکت‌کنندگان در زمینه‌های آموزش، سلامت، فناوری اجتماعی، و همین‌طور فناوری‌های تعاملی حضور داشتند

اگرچه تمرکز اصلی این رویداد گردشگری است، اما زمینه «جامعه و رویداد» می‌تواند شامل پروژه‌های گیمی و فضای خلاقانه برای بانوان در گیم‌سازی یا مدیریت رویدادهای گیمینگ باشد.

۲. eQueens Villa توسط True Gamers

یک فضای فیزیکی در منطقه خلیج (GCC) که به طور خاص برای بانوان فعال در صنعت دیجیتال و گیم طراحی شده است. این فضا شامل استودیوهای استریمینگ، پادکست، و محیط‌های همکاری مشترک استجایی برای کارآفرینی، شبکه‌سازی و رشد در حوزه گیم و تکنولوژی. این پروژه به‌روشنی فضای کارآفرینی برای بانوان علاقه‌مند به گیمینگ را فراهم می‌کند.

۳. Gaza Sky Geeks

مرکز شتاب‌دهنده استارت‌آپی در نوار غزه (فلسطین) که یک برنامه اختصاصی برای آموزش، شتاب‌دهی و تربیت کارآفرینان فناوری—از جمله بانوان—ارائه می‌دهد. آن‌ها افراد را در توسعه ایده‌های نرم‌افزاری، اپلیکیشن‌ها، راه‌اندازی کسب‌وکار و حتی موبایل توسعه حمایت می‌کنند. تقریباً نیمی از مشارکت‌کنندگان زن هستند.

رویداد / محل	کشور / منطقه	نوع فعالیت با محوریت بانوان
UNWTO Women in Tech Startup Competition	منطقه خاورمیانه	مطلب گردشگری تکنولوژی، شامل گیم/پلتفرم‌های جوانان
eQueens Villa (True Gamers)	منطقه GCC (خلیج)	فضای همکاری و شبکه‌سازی برای بانوان در گیمینگ & دیجیتال
Gaza Sky Geeks (شتاب‌دهنده فناوری)	فلسطین	حمایت از بانوان استارت‌آپی در فناوری و گیمینگ

جمع بندی:

سال‌هاست که جای خالی رویدادهای تخصصی برای بانوان چه در حوزه‌ی گیم و سرگرمی و چه در حوزه‌ی کارآفرینی در کشور احساس می‌شود. بخشی از این خلأ شاید ناشی از نبود آگاهی کافی نسبت به فرصت‌های موجود در صنعت باشد و بخشی دیگر به دلیل کم‌توجهی به نیازها و دغدغه‌های بانوان.

با توجه به اینکه تعداد بانوان فعال و شاغل در صنعت گیم ایران نسبت به آقایان بسیار کمتر است، می‌توان با برگزاری جلسات هم‌اندیشی، رویدادهای علمی و آموزشی، دوره‌های تخصصی بانوان فعال در صنعت، ایونت‌های رقابتی، فرصت‌های شبکه‌سازی، گیم‌جها و بوت‌کمپ‌های آموزشی زمینه‌ای فراهم آورد تا بانوان کشور سهم بیشتری از این صنعت داشته باشند و در ارتقای آن نقش‌آفرینی کنند.

تجربه نشان داده است که دختران و زنان ایرانی پتانسیل بسیار بالایی در این حوزه دارند و اگر زیرساخت‌های لازم فراهم شود و برنامه‌هایی برای پرورش مهارت‌ها و هدایت استعدادها طراحی گردد، می‌توان نیروی تازه‌ای را به صنعت بازی کشور معرفی کرد.

بی‌شک، بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای و انستیتو بازی‌سازی با مدیریت جدید و نگاه حمایت‌گرا نه می‌توانند در این مسیر همراه و تحول‌آفرین باشند و این حرکت تازه را به یک جریان پایدار و اثرگذار در اکوسیستم گیم کشور تبدیل کنند.

به امید روزی که در مقالات این چینی، عکسهایی از حضور بانوان عزیز کشورمان نیز رویت شود.

لطفا سوالات، پیشنهادها و انتقادهای خود را با ما در میان بگذارید:

ایمیل: INFO@DIREC.IR

تماس: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۰۳۷۰

@Game_Research

WWW.DIREC.IRCG.IR

نشانی: تهران، خیابان مفتح شمالی، کوچه گلزار، پلاک ۳۲، طبقه اول.